

Ст. викладач Чала К.М.

Національний університет харчових технологій

Використання мультимедійних засобів для навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності майбутніх учителів англійської мови

Майбутнім учителям англійської мови доводиться брати участь у дискусіях з професійних питань, робити презентації, доповіді, статті, обговорювати питання професійного характеру під час лекцій, семінарів, консультацій, стажування за кордоном, заповнювати анкетну форму, писати автобіографії, резюме, спеціалісти повинні володіти професійно спрямованими монологічним мовленням і письмом. Проте вивчення методичної літератури, спостереження за навчальним процесом студентів свідчить, що навчанню майбутніх учителів професійно спрямованих взаємопов'язаних монологічного мовлення і письма не приділяється достатньо уваги, в результаті чого, наявні значні недоліки в уміннях професійно спрямованого монологічного і писемного мовлення.

Одним із рішень цієї проблеми є залучення мультимедійних засобів з метою інтенсифікації процесу навчання. Аналіз спеціальної літератури засвідчив, що проблемі застосуванню мультимедійних засобів для навчання іноземних мов присвячена низка наукових досліджень. Проте аналіз методичної літератури свідчить, що деякі актуальні для цієї галузі питання залишаються поза увагою методистів, зокрема проблема використання мультимедійних засобів для взаємопов'язаного навчання монологічного мовлення і письма майбутніх учителів англійської мови.

Таким чином, метою нашої статті є характеристика теоретичних передумов використання мультимедійних засобів для навчання

взаємопов'язаних продуктивних видів мовленнєвої діяльності майбутніх учителів англійської мови.

Слід зазначити, що МП поєднує в собі динаміку, звук, зображення, ілюстрації, відеоряд, тобто ті фактори, які досить довго утримують увагу, уможливають активізацію різних каналів сприймання інформації і підвищення як ступеня запам'ятовування, так і засвоєння. Одночасний вплив на два найважливіших органи сприйняття (слух і зір) дають змогу досягти більшого ефекту. Отже, можна дійти висновку, що використання МП для взаємопов'язаного навчання професійно спрямованого монологічного мовлення і письма активізує зоровий і слуховий аналізатори, які відіграють першочергову роль при навчанні продуктивних видів мовленнєвої діяльності. Слід додати, що професійно спрямоване монологічне мовлення і письмо базуються на мисленнєвій діяльності того, хто пише чи говорить, тобто людина обмірковує, для чого вона хоче щось сказати чи написати, що саме, як найкраще висловитися, щоб досягти своїх намірів. Роль мислення в продуктивних видах мовленнєвої діяльності залежать від мотивації мовця. Чим вищий рівень мотивації, тим детальніше він буде обмірковувати, що та як сказати чи написати, і саме МП сприяє формуванню мотивації, підвищує інтерес, створює установку на ефективне сприйняття інформації, активізує пізнавальну діяльність студентів. Важливу роль у професійно спрямованому монологічному мовленні і письмі відіграє довгострокова пам'ять, з якої мовець «черпає» мовні фрази та об'єднує їх у зв'язні речення та цілісний текст, спираючись на оперативну пам'ять. Зауважимо, що МП сприяє комплексному сприйманню і кращому запам'ятовуванню матеріалу і таким чином розвитку пам'яті. МП стимулює увагу, яка необхідна для конструювання фрази і контролю за її нормативністю у момент мовлення. Також МП сприяє інтенсифікації взаємопов'язаного навчання професійно спрямованого монологічного мовлення і письма за рахунок економії навчального часу при використанні слайдів; дає змогу систематизувати й класифікувати інформацію; полегшує сприйняття

матеріалу завдяки компактному і чіткому поданню навчальної інформації; сприяє індивідуалізації навчання.

Розглянемо навчальні завдання, які реалізуються шляхом застосування МП при взаємопов'язаному навчанні професійно спрямованого монологічного мовлення і письма:

комунікативні (удосконалення вміння спілкуватися в усній чи писемній формі, навчання творчому застосуванню в нових ситуаціях набутих навичок та вмінь);

навчальні (поглиблення і систематизація знань з теми, реалізація між предметних зв'язків (англійська мова та інформатика));

виховні (навчання самостійній роботі та роботі в групах з урахуванням інтересів і можливостей студентів);

прогресивні (розвиток пам'яті, логіки, мислення, формування об'єктивності, самооцінки).

На основі вищезазначених навчальних завдань, можна визначити дидактичний потенціал використання МП для взаємопов'язаного навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності, який реалізується у таких її функціях:

- інформуюча функція: МП використовується для введення нового матеріалу і містить лінгвістичну інформацію з певної теми;
- навчальна функція: МП стимулює та полегшує мовленнєву діяльність, надаючи певні опори для сприйняття та семантизації нового мовного матеріалу;
- організуюча функція: МП створює на заняттях штучне іншомовне середовище, моделюючи реальні ситуації спілкування.

Розглядаючи теоретичні аспекти використання МП для взаємопов'язаного навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності, ми не можемо залишити поза увагою дидактичні переваги МП, які є важливими для взаємопов'язаного навчання ПСПМ і ПСММ:

- презентації можуть використовуватися як для показу на стінному екрані для групи студентів в аудиторії, так і для індивідуального перегляду на комп'ютері;
- комп'ютерні презентації можуть використовуватися як для занять з безпосередньою участю доповідача, так і без його участі, наприклад, для самоосвіти;
- потенційна можливість інтерактивності дозволяє комп'ютерні презентації адаптувати під особливості сприйняття студентами навчального матеріалу;
- часова інтерактивність надає можливість студенту самостійно визначати початок, тривалість процесу навчання, а також швидкість просування по навчальному матеріалу;
- змістова інтерактивність дозволяє змінювати, доповнювати чи зменшувати обсяг змістової інформації;
- інтерактивність при доборі потрібної послідовності відображення навчальної інформації забезпечує вільне визначення чергування використання фрагментів інформації;
- створені презентації легко тиражуються, можуть демонструватися на будь-якому комп'ютері і являють собою корисний засіб аудіовізуальної підтримки будь-якої доповіді, зокрема, виступу на науковій конференції.

Розглядаючи питання теоретичних аспектів застосування МП для взаємопов'язаного навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності, ми не можемо залишити поза увагою питання етапів створення і проведення МП. Перш, ніж розглянути етапи створення і проведення МП, слід зазначити, що у процесі створення МП необхідно враховувати передумови, які сприяють створенню більш ефективної презентації:

- вмотивованість завдань, що ставляться перед студентами;
- чітке формулювання навчальної мети;
- створення передумов для сприйняття навчального матеріалу – використання допоміжних матеріалів (підручники, довідники, словники, тощо);

- узгодження стратегії подання матеріалу з поставленою навчальною метою;
- організація комунікації «студент – викладач – студент», дискусії;

Спільними етапами створення і проведення МП, які слід застосовувати для взаємопов'язаного навчання професійно спрямованого монологічного мовлення і письма є:

1. Підготовчий
2. Переддемонстраційний.
3. Демонстраційний.
4. Післядемонстраційний.
5. Рефлексивний.

Таким чином, ми проаналізували теоретичні аспекти використання мультимедійних засобів, зокрема МП, для взаємопов'язаного навчання професійно спрямованого монологічного мовлення і письма, а саме: охарактеризували навчальні завдання, дидактичні функції та переваги МП, властивості, які притаманні програмі Power Point і презентації; описали дидактичні умови застосування МП; розглянули етапи створення і проведення МП; визначили вміння, якими повинен володіти студент при створенні презентації, що, як ми вважаємо, є важливим для створення ефективної системи вправ для взаємопов'язаного навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності.

Література:

1. Беляева Л.А., Иванова Н.В. Презентация Power Point и ее возможности при обучении иностранным языкам // Иностранные языки в школе. – 2008. - № 4. – С. 36 – 41.
2. Бігич О.Б. З досвіду використання Power Point у лекційному курсі «Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах» // 60 років ЮНЕСКО: погляд у майбутнє: Тези доповідей. - 2006.- С.86-88.

3. Брыкова О.В., Смирнова З.Ю., Ээльмаа Ю.В. Рекомендации по оформлению и представлению презентации [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://window.edu.ru/window_catalog/pdf2txt?p_id=32847&p_page=4.
4. Гузеев В.В. Просто и технологично о методах обучения // Химия в школе. – 2001. – № 10. – С. 16-22.
5. Дементієва Н.П., Морзе Н.В. Проектування, створення та використання навчальних мультимедійних презентацій як засобу розвитку мислення учнів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em2/content/07dnpsts.html>.
6. Денисова Ж.А., Денисов М.К. Мультимедийная презентация языкового материала как методический прием // Иностранные языки в школе. – 2008. - № 3. – С. 20 – 26.